

Utlåtande 2013:54 RII+RVI (Dnr 314-1225/2011)

Satsning på bättre cykelmiljö i staden
Motion (2011:43) av Teres Lindberg m.fl. (S)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motion (2011:43) av Teres Lindberg m.fl. (S) om ”Satsning på bättre cykelmiljö i staden” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarråden Ulla Hamilton och Per Ankersjö anför följande.

Ärendet

Teres Lindberg m.fl. (S) framhåller i en motion (2011:43) att det måste bli enklare och tryggare att använda cykel och föreslår därför en satsning på bättre cykelmiljö i staden.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, stadsmiljörådet samt SL. Stadsbyggnadsnämnden har inkommit med ett kontorsyttrande. Stadsmiljörådet och SL har inte inkommit med något svar.

Stadsledningskontoret vill framhålla att det i samband med kommunfullmäktiges budget för 2012 beslutades att en miljard ska användas för att bygga

ut Stockholms stads cykelinfrastruktur. Det pågår därför en rad åtgärder, både på drifts- och investeringssidan, för att förenkla och förbättra för stadens cyklister samt öka trafiksäkerheten.

Exploateringsnämnden tolkar det som att flertalet av förslagen i motionen hamnar inom trafiknämndens och SL:s ansvarsområden. Vidare anser exploateringsnämnden att förslagen är av en sådan övergripande karaktär att de kan komma att behandlas i den nya samlade cykelplan för staden som trafikkontoret har fått i uppdrag att upprätta.

Stadsbyggnadskontoret anser att cykeln har fått en alltmer framskjuten roll i staden under senare år. Kontoret ser därför positivt på de ökade anslag till cykelbefrämjande åtgärder som föreslås i budgeten, men poängterar även vikten av ett bättre samarbete mellan regionens kommuner.

Trafik- och renhållningsnämnden anser att motionärernas förslag i mångt och mycket överensstämmer med de åtgärder som diskuteras inom ramen för Stockholm stads cykelplan.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd menar att flera av de satsningar som motionärerna föreslår kommer att beaktas i samband med utformningen av Stockholms stads cykelplan.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd påpekar att en rad åtgärder redan är planerade i Spånga-Tensta för att utveckla cykelinfrastrukturen. I samband med att stadsdelen beviljades stöd från Delegationen för Hållbara städer för projektet Hållbara Järva har resurser lagts på utbyggnaden av områdets cykelinfrastruktur.

Södermalms stadsdelsnämnd belyser det faktum att ökade satsningar på cykling prioriteras i en mängd av stadens dokument. Vid sidan om detta framförs också att staden, när det gäller stora byggnadsprojekt, ska planera för en minskad bilanvändning och goda förutsättningar för cyklandet. Stadsdelsnämnden påpekar även att det är viktigt att det finns tillräckliga resurser till förfogande för att hålla cykelvägarna fria från snö, våta löv och andra hinder i syfte att öka cyklisternas säkerhet.

Våra synpunkter

Cykeln är central i framtidens växande Stockholm, där ytterstaden förtätas och kopplas ihop med innerstaden för att skapa en intressant och levande stadsmiljö.

Liksom remissinstanserna påpekar har arbetet med att förverkliga cykelstaden Stockholm redan börjat i stor skala och staden har höjt cykelambitionen väsentligt i och med cykelmiljarden och den av kommunfullmäktige nyligen

antagna Cykelplanen. Som en första del av cykelmiljarden kommer trafiknämnden och exploateringsnämnden att satsa 180 miljoner kronor på cykelinfrastruktur under 2013.

Cykeltänkanudet genomsyrar alla stadens nivåer och precis som Södermalms stadsdelsnämnd anger, planeras det för ett ökat cyklande vid nybyggnation och behovet av cykelparkeringar beaktas. Förutom vägar och parkeringar ska även det uppskattade låncykelsystemet byggas ut och fler pumpstationer uppföras på strategiskt belägna platser runtom i kommunen. Vid sidan om detta har exploateringsnämnden också fått i uppdrag att redovisa anläggandet av cykelvägar i exploateringsområden samt skapa fler cykelparkeringar tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden. Staden ska även utreda hur ett nettotillskott av parkeringsplatser kan mätas för att få en bättre bild av cyklandet i Stockholm. Det pågår därför redan mycket för att skapa fler parkeringsmöjligheter samt ett arbete med att skapa en effektiv parkeringsövervakning.

Antalet cykelolyckor har minskat på gator där staden har vidtagit åtgärder, men Stockholm har en fortsatt hög ambition att antalet cykelolyckor ska bli ännu färre.

Sammantaget pågår ett brett och långsiktigt arbete i stadens nämnder och förvaltningar för att göra Stockholm till en cykelstad i världsklass.

I övrigt hänvisar vi till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2011:43) av Teres Lindberg m.fl. (S) om Satsning på bättre cykelmiljö i staden

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Roger Mogert (S) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. Delvis bifalla förslag till beslut
2. Utöver detta anföras

Cykelns roll i Stockholm blir allt viktigare. Det är en utveckling staden ska bejaka. Vi har med glädje sett hur flera av förslagen i motionen sedan dess den inlämnades tagits i beaktande när staden tagit fram en ny cykelplan. Vi vill dock lyfta en del av de framsynta förslag som finns i motionen där staden skulle behöva utveckla arbetet ytterligare:

- Skapa en effektiv parkeringsövervakning i dialog med Stockholm och stockholmarna
- Verka för flera märkta cykelbanor samt rödfärgad asfalt på trafikfarliga platser.
- Se till att det finns flera stationära cykelpumpar i stan och förorterna.
- Bättre cykelparkeringar och gärna parkeringar med tak. Cykelparkeringar ska finnas både i innerstan, närförort och ytterförort och särskilt vid kollektivtrafikknutpunkter.
- Ha cykelställ i två våningar på platser där det i dag är trångt.

Reservation anfördes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. Motion (2011:43) av Teres Lindberg m.fl. (S) om satsning på bättre cykelmiljö i staden återremitteras för en seriös beredning och genomgång av motionens förslag.
2. Att vidare anföras följande:

Med den antagna cykelplanen och stadens budget för cykelinfrastruktur fram till 2018 anses motionen besvarad. Det är naturligtvis inte tillräckligt. En stor del av de som motionen anger ligger med enbart som ett resonemang i cykelplanen. Planen hanterar ytterst vagt frågan om till exempel cykelparkering. Motionen vill att staden ska upplåta övervakad och trygg cykelparkering i stadens parkeringshus. Trots detta omnämns inte detta alls av borgarråden Hamilton och Ankersjö. Inte heller motionärernas förslag om att lånecykelsystemet bör utvidgas med stationer vid samtliga t-banestationer och att systemet blir en del av kollektivtrafiken så man kan låna cykel via SL-kortet omnämns.

Vi ser även i inriktnings- och genomförandebeslut som nyligen behandlats att staden inte följer de bredder som anges i cykelplanen. Trots löften om cykelbanor med hög säkerhet och god framkomlighet tas beslut som inte ger den standard som anges i cykelplanen. Detta föranleder att diskutera intentionerna med cykelplanen i förhållande till motionens förslag på bättre cykelmiljö. Den nya cykelinfrastrukturen som planeras och genomförs måste ha höga ambitioner och se till att de oskyddade trafikanterna får en trygg trafikmiljö. Färre ställen där cyklisterna möter bilar måste till, och att man ska kunna cykla utan att råka ut för att cykelvägarna försvinner i tomma intet.

Underhållet behöver förbättras, det är fortfarande sämre vinterunderhåll på cykelbanorna än vad som är acceptabelt utifrån trafiksäkerhet och framkomlighet. Nationella studier visar att mellan 20-30 procent av olyckorna för cyklister är kopplade till bristande underhåll. Bristande snöröjning leder även till försämrade framkomlighet samt att cykeln som transportslag nedprioriteras gentemot vägtrafiken. Denna snöröjningsvinter har problemen varit uppenbara.

Sammantaget visar detta på ett behov av att ge utrymme för en mer seriös diskussion om stadens prioritering av cykeln i stadsrummet. Det är oacceptabelt att endast hänvisa till cykelplanen i tjänsteutlåtandet. Ärendet bör återremitteras för en seriös beredning och genomgång av motionens förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2011:43) av Teres Lindberg m.fl. (S) om ”Satsning på bättre cykelmiljö i staden” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 17 april 2013

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ulla Hamilton och Per Ankersjö

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Tomas Rudin och Emilia Bjuggren (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Stefan Nilsson och Daniel Helldén (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. Delvis bifalla motionen
2. Samt att därutöver anföra

Fler och fler är de stockholmare som förstår det fiffiga med att cykla. Det är hög tid att staden uppmuntrar detta miljösarta färdssätt genom att aktivt arbeta för att minska privatbilismen till förmån för gång, cykel- och kollektivtrafik.

Den borgerliga alliansen i stadshuset pratar och pratar om att nu minsann ska vi genomföra den nya cykelplanen, men inget händer, och på fler och fler ställen skapar den ökade mängden cyklister otrygghet och konflikter med gångtrafikanter. Det är helt oacceptabelt! Farliga områden ska definieras och åtgärdas så att cykeltrafiken blir fysiskt skild från både fotgängare och bilar genom nivåseparering.

Den nya cykelplanen innehåller flera förslag på utbyggnad av cykelbanor och vi vill genomföra den snarast. Det är viktigt att cykelbanenätet binds samman i inner- och ytterstaden. Vi vill gärna se ett bättre samarbete med grannkommunerna. Det krävs också ett kraftigt förbättrat snö- och halkunderhåll på cykelbanorna.

Om Stockholm ska fortsätta att växa i den takt som förutspås, är det nödvändigt att tänka bort privatbil som färdmedel. Förutom att vi inte ens idag klarar EU:s miljökva-

litetsnormer, så finns det helt enkelt inte tillräckligt många kvadratmeter i staden för att få plats med en person i varje bil. Vi får inte vara främmande för att ta utrymme från biltrafik till förmån för cykling.

För att ytterligare uppmuntra cyklandet bör antalet cykelparkeringar öka, framförallt vid centrala kollektivtrafikpunkter. De ska vara gratis, säkra och välskötta.

ÄRENDET

Teres Lindberg m.fl. (S) framhåller i en motion att det måste bli enklare och tryggare att använda cykel och föreslår därför att en satsning på bättre cykelmiljö i staden.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, stadsmiljörådet samt SL. Stadsbyggnadsnämnden har inkommit med ett kontorsyttrande. Stadsmiljörådet och SL har inte inkommit med något svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 oktober 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att trafik- och renhållningsnämnden för närvarande håller på att ta fram en cykelplan för hela staden, innerstaden såväl som ytterstaden. Huvudsyftet är att skapa ett sammanhållet cykelnät med fokus på cykling som pendlingsalternativ samt att skapa regionala cykelstråk. I arbetet med planen ingår att inventera och prioritera framtida pendlingsstråk och föreslå åtgärder för att detta ska kunna uppnås. Trafik- och renhållningsnämnden beräknas fatta beslut om den nya cykelplanen innan årsskiftet 2011/2012.

I samband med kommunfullmäktiges budget för 2012 och inriktning för 2013 och 2014 beslutades att en miljard ska användas för att bygga ut stadens cykelinfrastruktur fram till 2018. Stadsledningskontoret konstaterar att möjligheterna att utveckla staden för att underlätta och förbättra för cyklister, såväl ur ett framkomlighetsperspektiv som ur ett trafiksäkerhetsperspektiv, väsentligt stärks samt att denna satsning också bör kunna säkerställa genomförande av intentionerna i den kommande cykelplanen.

Stadsledningskontoret vill vidare framhålla att det i dagsläget pågår en rad åtgärder, både på drift- och investeringssidan, för att förenkla och förbättra för cyklister samt att öka trafiksäkerheten. Till exempel genomförs utbyggnad av cykelbanor/cykelfält, nya cykelparkeringar, målning av cykelsymboler och cykelboxar, förbättrad cykelvägvisning, ny beläggning på cykelbanor samt omdaning av gång- och cykelytor, t.ex. vid Tegelbacken. Det pågår till exempel också planering av nya gång- och cykelbanor genom Gamla Enskede som samplaneras med uppförandet av bullerskärm längs Nynäsvägen. Stadsledningskontoret konstaterar att dessa åtgärder ligger i linje med vad som föreslås i motionen.

Stadsledningskontoret föreslår att motion (2011:43) av Teres Lindberg m.fl. (S) om "Satsning på bättre cykelmiljö i staden" anses besvarad med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 oktober 2011 att besvara remissen med exploateringskontorets tjänsteutlåtande samt omedelbart justera beslutet.

Reservation anfördes av Maria Östberg Svanelind m.fl. (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Jan Tigerström m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och Johan Hedin (C), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Gabrielle Gjerswold m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 september 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringskontoret bedömer att flertalet av de förslag på insatser för bättre cykelmiljö som lämnas i motionen i första hand ligger inom trafik- och renhållningsnämndens eller SL:s ansvarsområden. För vissa av de åtgärder som föreslås i motionen har även stadsbyggnadsnämnden och stadsdelsnämnderna ett ansvar.

Exploateringskontoret har från trafikkontoret erfarit att flera av förslagen i motionen är av den övergripande karaktär att de kan komma att tas om hand i den nya samlade cykelplan för staden som trafikkontoret har i uppdrag att upprätta. Exploateringskontoret är en av de förvaltningar som medverkar i arbetet med den nya cykelplanen vilken beräknas bli klar under den närmaste tiden.

Trafik- och renhållningsnämnden har genomförande- och finansieringsansvaret för cykeltrafikåtgärder och cykelparkeringar på befintliga gator och allmän platsmark. Vid nyexploateringar bekostar exploateringsnämnden regelmässigt sådana åtgärder på gatemark och allmän platsmark. Valet av standard och kostnadsnivå för cykelåtgärderna sker i samråd mellan exploateringskontoret och trafikkontoret.

Exploateringsnämnden skulle kunna bli berörd av vissa av förslagen i motionen i samband med nyexploateringar, exempelvis "bättre cykelparkeringar och gärna med tak", men detta beror i så fall på förhållandena i det enskilda fallet. Exploateringskontoret lämnade i tjänsteutlåtande den 25 februari 2009, angående motion 2008:82 om säkra cykelparkeringar, några exempel på de omfattande cykelparkeringsutbygg-

nader som staden gör i enlighet med nu gällande cykelplaner.

Kontoret, som alltså medverkar i trafikkontorets arbete med den nya cykelplanen, är positivt till att verka för att Stockholm blir en bättre cykelstad. Kontoret har emellertid inga specifika synpunkter på motionens olika förslag utan utgår ifrån att trafikkontoret närmare kommenterar dessa.

Stadsbyggnadskontoret

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 oktober 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Staden har i nya översiktsplanen, Promenadstaden, betonat betydelsen av cykeln som transportmedel, att den i planeringen inte ska betraktas som ett redskap för lek och rekreation. Det är angeläget att cykeltrafiken har sin plats i trafikplaneringen på samma sätt som bil- och kollektivtrafik. Under överskådlig framtid kommer Stockholms bebyggelseutveckling i huvudsak ske genom förtätning. Genom centrala stadens utvidgning och utvecklandet av tyngdpunkter i ytterstaden ska attraktiva, täta, miljövänliga och varierade stadsmiljöer skapas. Omväxlande stadsmiljöer, där arbetsplatser och handel blandas med bostäder och parker, skapar bra förutsättningar för en hög andel gång- och cykeltrafik, samt goda förutsättningar för en attraktiv kollektivtrafik. Gående och cyklister är de enda trafikantgrupper som genererar upplevd närvaro och deltagande i gaturummet, därigenom bidrar de med en viktig komponent för en levande och attraktiv stad. Kontoret menar att cykeln redan har fått en mer framskjuten roll i trafik- och stadsplaneringen under senare år, detta är särskilt tydligt i de stadsutvecklingsområden som staden arbetar med för den centrala stadens utvidgning som t.ex. Norra Djurgårdsstaden. Här dimensioneras vägar, gator och cykelbanor utifrån att cykeltrafiken ska utgöra en betydande andel av det totala trafikarbetet inom samt till och ifrån området.

Att planera för växande cykeltrafik är emellertid inte okomplicerat, särskilt i befintliga stadsmiljöer. Utrymmet är begränsat vilket ibland medför konflikter med gående och annan trafik. Slarvigt uppställda cyklar på allmänna platser kan utgöra svårigheter för t.ex. synskadade och personer i rullstol att ta sig fram. De utformningsmanualer som trafikkontoret tagit fram ”Cykeln i staden” och ”Cykelparkering i staden” utgör viktiga plattformar i utformningen av stadens nya gaturum.

De senaste årens cykelräkningar visar att antalet cyklister ökar stadigt, vilket är en utveckling som välkomnas eftersom det dämpar efterfrågan i vägtrafiken. Det är framförallt till och i centrala Stockholm som cykeln har en betydande marknadsandel. Cykeltrafiken är det enda trafikslag som på kort sikt har kapacitet att öka kraftigt, och som dessutom skulle få positiva följd effekter för övriga trafikslag med minskad trängsel. En forskningsstudie från Vägverket och WSP (2008) om cyklandet i centrala Stockholm har visat att cykelns roll i trafiksystemet är betydelsefull, att andelen arbetsresor dominerar starkt, och att cyklisternas tidsvärdering generellt är hög. Det talar

för att cykelåtgärder har en högre samhällsekonomisk nytta än vad som traditionellt brukar antas.

Det finns också anledning att bättre ta tillvara andra städers kunskaper och erfarenheter om trafikplanering för cykel, goda exempel är t.ex. Malmö, Köpenhamn och Amsterdam. Stadsbyggnadskontoret ordnade tillsammans med trafikkontoret, exploateringskontoret och miljöförvaltningen tidigare i höst ett cykelseminarium för tjänstemännen på berörda förvaltningar, där syftet var att informera om hur man arbetar med trafik- och cykelplaneringen i bl.a. dessa städer.

Trafikkontoret arbetar med att ta fram en ny cykelplan, och kontoret bistår detta arbete på olika sätt. Ett problem hittills har varit att cykelplaner har geografiska begränsningar, och kommunerna i regionen har olika ambitionsnivåer för cykeltrafiken. Detta utgör ett reellt problem för ett fungerande cykelvägnät. Gränsöverskridande trafikplanering fungerar utmärkt när det gäller väg- och kollektivtrafik, därför måste ambitionen vara att staden tillsammans med grannkommunerna och Trafikverket samordnar sig lika bra kring cykelvägnätets framtida utveckling.

Kontoret ser positivt på de ökade anslag till cykelbefrämjande åtgärder som föreslås i budgetpropositionen. Kontoret medverkar gärna tillsammans med trafikkontoret och övriga förvaltningar för att skapa goda förutsättningar för cykeltrafiken framöver.

Trafik- och renhållningsnämnden

Trafik- och renhållningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 oktober 2011 att besvara remissen med trafikkontorets utlåtande samt omedelbart justera beslutet.

Reservation anfördes av Martin Hansson m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Kajsa Stenfelt (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Ulla Hamilton m.fl. (M), Mark Klamberg (FP) och Jonas Naddebo (C), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Annika Ödebrink m.fl. (S), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Göran Oljeqvist (KD), *bilaga 1*.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 september 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret har tagit del av motionärernas förslag vilka i mångt och mycket över-

ensstämmer med de åtgärder som diskuteras inom ramen för arbetet med en ny cykelplan för Stockholms stad. Cykelplanen fokuserar på att identifiera pendlingsstråk samt föreslå åtgärder för att dessa stråk skall nå upp till erforderlig standard. Anpassade trafiksignaler, förbättrad vinterväghållning på cykelbanor, fler cykelparkeringar och förbättrade kopplingar mot kollektivtrafik hanteras också i arbetet med cykelplanen.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 september 2011 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Claes Elmgren m.fl. (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Birgitta Hansen m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 29 augusti 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på att situationen för cyklister blir säkrare och att framkomligheten förbättras. Avståndet mellan stadsdelarna inom Skarpnäcks stadsdelsområde och arbetsplatser och skolor i innerstaden gör att allt fler väljer cykeln som dagligt transportmedel.

De allra flesta av satsningarna som föreslås i motionen ingår i trafik- och renhållningsnämndens ansvarsområde. Trafikkontoret fick 2010 i uppdrag att ta fram en ny cykelplan, vilken ska omfatta både innerstaden och ytterstaden. Arbetet pågår och ett förslag beräknas vara klart vid årsskiftet. Flera av de föreslagna satsningarna som nämns i motionen kommer beaktas i samband med arbetet med den nya cykelplanen.

Förvaltningen ansvarar för snöröjning av delar av det regionala cykelstråket och andra parkvägar som används av många för cykling. Dessa har redan en hög prioritet när det gäller snöröjning. Förvaltningen har inte fått in synpunkter från cyklister på att snöröjningen är bristfällig på parkvägsnätet eller önskemål om att ytterligare parkvägsavsnitt ska ha hög prioritet.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 september 2011 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 1 september 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning har tagit del av motionen om satsning på bättre cykelmiljö i staden av Terese Lindberg m.fl. (S). En rad åtgärder är redan planerade i stadsdelen i syfte att förbättra cykelmiljön.

I december 2009 fick Stockholms stad beviljat stöd från Delegationen för Hållbara städer för projektet Hållbara Järva. Hållbara Järva är en satsning på ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling i stadsdelarna kring Järvafältet. Målet är att Järva blir en förebild för hållbar upprustning av miljonprogramsområden i såväl andra svenska städer som internationellt. En del av Hållbara Järva handlar om förbättrad cykelinfrastruktur. För dessa förbättringar har avsatts 22,7 mnkr under åren 2010-2013.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 oktober 2011 att besvara remissen med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande samt omedelbart justera beslutet.

Reservation anfördes av Gunnar Ågren (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Christoffer Järkeborn m.fl. (M), Peter Singer (FP) och Emma Petersson (C), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Anna-Klara Müntzing m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 oktober 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer med motionärerna i att det är viktigt att satsa kraftfullt på fortsatta åtgärder för att förbättra cykelmiljön för stadens invånare. I motionen framförs många bra förslag för att på olika sätt göra det lättare att transportera sig med cykel i staden.

I flera planeringsdokument i staden framförs också att det är viktigt att satsa på cykelresande och säkra cykelmiljöer:

I ”Promenadstaden – översiktsplan för Stockholm” framhålls det som grundläggande att det blir fokus på cykeln som transportmedel, vilket bland annat innebär att se till arbetspendlarnas behov under olika årstider och behovet av säkra cykelförbindelser och parkeringsmöjligheter. Även möjligheten att kombinera cykel med kollektivtrafik kan förbättras anges det.

I strategidokumentet ”Arkitektur Stockholm – en strategi för stadens gestaltning”, som nyligen varit ute på remiss, framhålls att inbjudande stadsrum lockar fler att gå eller cykla och att framkomlighet för fotgängare och cyklister ska prioriteras så långt som möjligt vid utformning av de offentliga rummen.

I förslag till Stockholms miljöprogram 2012-2015, som också var på remiss nyligen, är ett av delmålen att gång- och cykelresandet ska öka. Delmålet anges bland annat innebära att staden ska ha en väl fungerande, utbyggd infrastruktur för cykel. Vidare anges att en god vinterväghållning på stadens cykelvägar ska uppnås och att prioriterade cykelstråk ska identifieras och snöröjas. Det framförs också att staden i stora stadsbyggnadsprojekt ska planera för en minskad bilanvändning och goda förutsättningar för miljöanpassade transporter och ställa krav på cykelparkeringar med hög standard, i bra lägen och i tillräcklig omfattning.

De gällande cykelplanerna för inner- och ytterstaden som antogs år 2006 respektive år 2005 anknyter i många delar till de förslag som tas upp i motionen. Trafikkontoret fick i juni 2010 i uppdrag av trafiknämnden att ta fram en ny cykelplan som ska foga samman de befintliga inner- och ytterstadsplanerna, fortsätta fokusera på pendlingscyklister samt prioritera regionala stråk. Den nya planen ska presenteras under 2011.

Bland de förslag till åtgärder som lämnats i motionen vill förvaltningen kommentera ett par som berör förvaltningens verksamhet. I ett av förslagen anges att man ska prioritera snöröjning också av cykelbanor. Med anknytning till detta vill förvaltningen framföra att för de cykelstråk inom stadsdelsområdet som förvaltningen har ansvar för att renhålla och vinterväghålla råder samma prioritet när det gäller snöröjning som för gångbanorna. Enligt entreprenadkontraktet ska cykelstråken snöröjas så fort som möjligt efter att kriteriet på 2 cm nedfallen snö är uppfyllt. Problemet är att cykelstråken ibland behöver en högre snöröjningsstandard än gångbanorna för att cyklisterna ska kunna ta sig fram med full säkerhet. Många gångtrafikanter kan ta sig fram i lite snömodd, men en cykel slirar lätt i sådant väglag. Även andra förhållanden som blöta löv eller för mycket sand på körbanan kan innebära problem för cyklister. För en tillfredsställande säkerhet på cykelstråken behövs en högre standard än på övriga vägar, vilket i sin tur kräver resurser. Om staden satsar på att öka möjligheterna för folk att cykelpendla året runt är det nödvändigt att se till att resurser finns för att underhålla cykelstråken på ett sådant sätt att de blir trafiksäkra.

Det är viktigt att uppmärksamma parkeringsproblemen när antalet cyklister ökar i staden, vilket också görs i motionen där flera förslag till åtgärder som gäller cykelparkering finns med. Det är ett stort problem i stadsdelen med cyklar som parkeras på platser som inte är avsedda för det. En avsevärd mängd cyklar är dessutom övergivna och blir så småningom skrotcyklar. Att få bort dem är en tidsödande procedur som sker i samarbete med polisen. Förvaltningen samarbetar gärna kring att hitta nya lämpliga platser för cykelparkeringar av olika slag. En satsning på nya säkra parkeringsmöjligheter för cyklister är viktigt.

Förvaltningen vill också framhålla att vid ökade satsningar på cyklism och säkra trafikmiljöer måste hänsyn tas i planeringen till de problem som kan uppstå då gång-

och cykeltrafik möts och blandas. Detta tas upp i motionen i förslaget om att kartlägga och åtgärda mötespunkter mellan gång- och cykeltrafikanter i de stora stråken.

RESERVATIONER M.M.

Exploateringsnämnden

Reservation anfördes av Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) enligt följande.

Att avslå kontorets förslag till beslut samt
Att bifalla motionen.

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh (V), enligt följande.

Att avslå kontorets remissvar
Att lämna följande svar på remiss

Fler och fler är de stockholmare som förstår det fiffiga med att cykla i den här stan. Det är hög tid att staden uppmuntrar detta miljösmarta färdssätt och ser till att aktivt arbeta för att minska privatbilismen, till förmån för gång, cykel-och kollektivtrafik.

Den borgerliga alliansen i Stadshuset pratar och pratar om att nu minsann ska vi genomföra den nya cykelplanen, men inget händer, och på fler och fler ställen skapar den ökade mängden cyklister otrygghet och konflikter med gångtrafikanter.

Det är helt oacceptabelt!

Farliga områden ska definieras och åtgärdas så att cykeltrafiken blir fysiskt skild från både fotgängare och bilar, exempelvis genom nivåseparering. Cykelplan 2006 innehåller flera förslag på utbyggnad av cykelbanor och vi vill genomföra den snarast!

Det är viktigt att cykelbanenätet binds samman både i inner- och ytterstaden och det kommer att krävas samarbete med grannkommuner för att åstadkomma detta.

Det krävs också ett kraftigt förbättrat snö- och halkunderhåll på cykelbanorna.

Om Stockholm ska växa i den takt som förutspås, är det nödvändigt att tänka bort privatbil som färdmedel. Förutom att vi inte ens idag klarar EU:s miljökvalitetsnormer, så finns det helt enkelt inte tillräckligt många kvadratmeter i staden för att få plats med en person i varje bil. Vi får inte vara främmande för att ta utrymme från biltrafik till förmån för cykling.

För att ytterligare uppmuntra cyklandet bör antalet cykelparkeringar öka, framförallt vid centrala kollektivtrafikpunkter. De ska vara gratis, säkra och välskötta.

Särskilt uttalande gjordes av Jan Tigerström m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och Johan Hedin (C) enligt följande.

I och med stadens budget för 2012 satsar majoriteten i Stockholm en miljard kronor på att bygga den kommande cykelplanens cykelbanor, stråk och andra lösningar. Ett arbete som ska genomföras under perioden fram till 2018. Dessutom inrättas en cykelstrategisk funktion direkt under kommunstyrelsen vars funktion ska vara att leda stadens cykelarbete. Majoriteten i Stockholms stad tar således cykel frågan på största allvar även om det inte sker på det sätt som motionären önskar.

Särskilt uttalande gjordes av Gabrielle Gjerswold m.fl. (MP) enligt följande.

Det är positivt att det finns en samsyn mellan alla partier i Stockholms stadshus att en satsning på cyklisterna är nödvändig. Vi har förstått det som att den moderatledda Alliansen ämnar avsätta en miljard fram 2018 satsning på cyklisterna. Detta verkar dock inte vara konkretiserat vad gäller startår för satsningen. Miljöpartiet svävar inte på målet utan satsar 150 miljoner kronor per år, något som framgår av vår budget.

Den nya cykelplanen som tas fram måste ha höga ambitioner och se till att de oskyddade trafikanterna får en trygg transportväg. Färre ställen där cyklisterna möter bilar måste till, och att man ska kunna cykla utan att råka ut för att cykelvägarna försvinner i tomma intet.

Parkeringsplatser för cyklarna är självklart en nödvändig del av investeringen i cykeltrafik. En utökad satsning på cyklisterna ska möjliggöras bl.a. genom att bilarna får släppa till utrymme.

Trafik- och renhållningsnämnden

Reservation anfördes av Martin Hansson m.fl. (MP) enligt följande.

- 1 Att återremittera ärendet.
- 2 Att anförda följande:

Det är oacceptabelt att endast hänvisa till den kommande cykelplanen i tjänsteutlåtandet. Ärendet bör återremitteras för en seriös beredning och genomgång av motionens förslag.

Reservation gjordes av Kajsa Stenfelt (V) enligt följande.

1. Att bifalla motionen.
2. Att därutöver anförda:

Fler och fler är de stockholmare som förstår det fiffiga med att cykla i den här stan. Det är hög tid att staden uppmuntrar detta miljösmarta färd sätt och ser till att aktivt arbeta för att minska privatbilismen, till förmån för gång, cykel- och kollektivtrafik.

Den borgerliga alliansen i Stadshuset pratar och pratar om att nu minsann ska vi genomföra den nya cykelplanen, men inget händer, och på fler och fler ställen skapar den ökade mängden cyklister otrygghet och konflikter med gångtrafikanter. Det är helt oacceptabelt! Farliga områden ska definieras och åtgärdas så att cykeltrafiken blir fysiskt skild från både fotgängare och bilar, exempelvis genom nivåseparering.

Cykelplan 2006 innehåller flera förslag på utbyggnad av cykelbanor och vi vill genomföra den snarast! Det är viktigt att cykelbanenätet binds samman både i inner- och ytterstaden och det kommer att krävas samarbete med grannkommuner för att åstadkomma detta.

Det krävs också ett kraftigt förbättrat snö- och halkunderhåll på cykelbanorna.

Om Stockholm ska växa i den takt som förutspås, är det nödvändigt att tänka bort privatbil som färdmedel. Förutom att vi inte ens idag klarar EU:s miljökvalitetsnormer, så finns det helt enkelt inte tillräckligt många kvadratmeter i staden för att få plats med en person i varje bil. Vi får inte vara främmande för att ta utrymme från biltrafik till förmån för cykling.

För att ytterligare uppmuntra cyklandet bör antalet cykelparkeringar öka, framförallt vid centrala kollektivtrafikpunkter. De ska vara gratis, säkra och välskötta.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Ulla Hamilton m.fl. (M), Mark Klamberg (FP) och Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Antalet cyklister i Stockholm ökar och bidrar därmed till framkomligheten i staden. Det är en utveckling som är mycket positiv och som ska stödjas. I förslag till budget 2012 för Stockholms stad ingår en omfattande satsning på en miljard kronor på cykelåtgärder under perioden 2012-2018. Hur dessa medel ska användas ingår i det pågående arbetet med en ny cykelplan för Stockholms stad som kommer att presenteras under hösten. Motionärens önskemål om ökade satsningar på förbättrad cykelmiljö är positivt men har redan behandlats i majoritetens förslag till budget för Stockholms stad 2012 samt det pågående uppdraget med en ny cykelplan för Stockholms stad.

Särskilt uttalande gjordes av Annika Ödebrink m.fl. (S) enligt följande.

Cykelns betydelse som transportmedel ökar år efter år. Fler nyttjar cykeln t.ex. till och från arbetet. För alla cyklister i Stockholm är det oerhört viktigt att man förstärker säkerheten och framkomligheten. Vi förutsätter att i den kommande cykelplanen inarbetas motionärens kravlista.

Ersätтарыttrande gjordes Göran Oljeqvist (KD) enligt följande.

Göran Oljeqvist (KD) instämmer i särskilt uttalandet av ordföranden Ulla Hamilton m.fl. (M), Mark Klamberg (FP) och Jonas Naddebo (C).

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande anfördes av Claes Elmgren m.fl.(S) enligt följande.

Förvaltningen skriver i förslaget till tjänsteutlåtande att Trafikkontoret kommer att beakta flera av de förslag som väckts i motionen om en satsning på en bättre cykelmiljö i staden. Vidare uttrycker förvaltningen att man ser positivt på en säkrare miljö för cyklister och att framkomligheten ökar.

Vi utgår från att förvaltningen gör en korrekt bedömning att Trafikkontorets kommande nya cykelplan i tillräcklig grad kommer att avse åtgärder som rör cykelmiljön i våra stadsdelar. Behoven av att på flera punkter förbättra trafikmiljön för cyklister är stora. Det handlar både om att öka framkomligheten och uppmuntra fler att cykla. Men det handlar i hög grad om att öka säkerheten för såväl cyklister som andra trafikanter. Bland annat behövs en bättre markering av cykelleder och en förbättrad väghållning av cykelbanor. Vi kommer därför att med stort intresse ta del av den nya cykelplanen, och vi utgår ifrån att den nya planen kommer att remissbehandlas av stadsdelsnämnden.

Enligt vår bedömning finns det – trots förvaltningens bedömning att snöröjningen fungerar väl – behov av att säkerställa en acceptabel snöröjning på cykelbanorna i de södra stadsdelarna. De senaste årens situation har varit oacceptabel.

Särskilt uttalande gjordes av Birgitta Hansen m.fl.(MP) enligt följande.

Vi instämmer med förvaltningens förslag till beslut men vill lyfta ett par punkter till för cyklister dels generellt och dels i Björkhagen:

Överlag behövs mycket bättre **skyltning** på cykelbanor och -vägar. Det finns idag cykelvägar i olika förorter till Stockholm som helt saknar skyltning eller bara är delvis skyltade vilket gör att den som inte bor i området och per cykel är på väg någonstans ofta inte vet åt vilket håll han eller hon skall svänga i t ex korsningar.

På Malmövägen behövs **målning** av cykelbanan på båda sidor av vägen som visar att det är en cykelbana. Det är vanligt förekommande att cyklister cyklar i bilarnas vägbana, förmodligen för att de inte känner till och inte har uppfattat att den breda trottoaren även är cykelbana.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Gunnar Ågren (V) enligt följande.

Gunnar Ågren (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Att stadsdelsnämnden överlämnar och i huvudsak åberopar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen samt för egen del anför följande:

Både miljö och folkhälsoskäl talar starkt för att man skapar en bra cykelmiljö i Stockholm. Tyvärr är olycksriskerna i samband med cykling betydande och bidrar till att avhålla många från att använda cykel som transportmedel. Olycksriskerna måste minskas genom en effektiv trafikseparering av cykel- och biltrafik, men också av cykel- och gångtrafik. Det är därför nödvändigt att Stockholm får ett nät av genomgående, väl tilltagna, mötesfria och väl markerade cykelbanor som underhålls väl och får en bra signalreglering. Det är också viktigt att skapa bra parkeringsmöjligheter för cyklar. Det behövs en genomtänkt och välfinansierad cykelplan för att trygga en utbyggnad som främjar en säker och hälsosam cyklism.

Särskilt uttalande gjordes av Christoffer Järkeborn m.fl. (M), Peter Singer (FP) och Emma Petersson (C) enligt följande.

Att förbättra stadens cykelmiljö är en högt prioriterad fråga för Nya Moderaterna, Folkpartiet och Centerpartiet. Vi är därför mycket positiva till att Alliansen i samband med budgetpresentationen presenterade en stor satsning på fler cykelvägar. En miljard kronor kommer att satsas på cykelvägar mellan åren 2012 – 2018 och det är en tydlig och viktig ambitionshöjning. Arbete pågår inom staden med att ta fram en ny cykelplan som kommer att presenteras inom kort.

Särskilt uttalande gjordes av Anna-Klara Müntzing m.fl. (MP) enligt följande.

Att förbättra stadens cykelmiljö är en högst angelägen fråga som Miljöpartiet starkt instämmer med. Om perspektiven kunde ändras så att planering för gång och cykeltrafik prioriterades i högre grad så skulle det få en rad positiva följd effekter. Vi har i olika sammanhang lagt förslag angående detta genom åren.

Vi delar därför självklart förvaltningens syn på att det är många bra förslag som framkommer i motionen. Däremot anser vi att snöröjningen möter fler problem än vad förvaltningen tar upp. Det finns åtskilliga exempel på att man först plogat cykelvägar och därefter väg, vilket gör att det blir höga vallar som cyklister eller barnvagnar får lyfta sina cyklar eller barnvagnar över. Den senaste snörika vintern var problemen ofta uppenbara.

Att det också betydde att gamla och personer som är rullstolsburna inte kunde ta sig ut alls är förstås särskilt allvarligt. Det är viktigt att avtal ses över så att detta inte ska bli problem igen.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

Bilaga 2

2011:43

2011:43

Motion av Teres Lindberg m.fl. (S) om satsning på bättre cykelmiljö i staden

Dnr 314-1225/2011

Varje dag rör sig 150 000 cyklister i Stockholms innerstad och de tenderar att bli fler och fler för varje år. Dom allra flesta väljer cykeln som transportmedel för att det spara tid och därför att den är tillförlitligt där till kommer personliga/samhälleliga vinster för såväl hälsa som miljö.

Vi vet att satsningar lönar sig. I utvärderingar kan vi se att cyklisternas betyg på trafiksäkerhet förbättrats och att antalet skadade cyklister har minskat med 20 procent på gator¹ där man vidtagit åtgärder. Till exempel har antalet olyckor på Hornsgatan gått från 25 olyckor per år innan satsning till 6 olyckor per år efter.

Antalet cyklister har de senaste åren ökat med 20 procent per år och det ställer krav på trafikplaneringen. För många cyklar på för små cykelbanorna skapar otrygghet och trafikfara för inte bara cyklisterna själva utan också för gångtrafikanter och bilister. Att dimensionera utrymmet för allt fler cyklister är en stor utmaning för framtiden

Allt fler cyklar på gator och torg har också påverkan på stadsmiljön. För få cykelställ ger ett tråkigt och skräpigt intryck. Det måste också bli enklare och tryggare att använda cykeln med fler cykelställ, bevakade cykelparkeringar och bättre system för låncyklar.

Exempelvis skulle en sådan satsning kunna innehålla följande:

- Genomföra en rejäl satsning på utbyggnad och upprustning av cykellederna

¹ Birger Jarlsgatan, Sturegatan, Strandvägen, Götgatan, Lindhagensgatan, Karlavägen, Grön våg Götgatan, Grön våg Skeppsbron

- Göra en Kartläggning av och åtgärda mötespunkter mellan gång- och cykeltrafikanter i de stora stråken
- Genomföra ett program för säkra huvudgator² såsom och trafiktäta områden med svår genomfart för cyklister³.
- Skapa en effektiv parkeringsövervakning i dialog med Stockholm och stockholmarna
- Initiera ett samarbete med trafikverket och polisen för att höja trafikmoralen
- Verka för flera märkta cykelbanor samt rödfärgad asfalt på trafikfarliga platser.
- Upprusta med moderna cykelställ för att möjliggöra användandet av blocklås.
- Se till att det finns flera stationära cykelpumpar i stan och förorterna.
- Bättre cykelparkeringar och gärna parkeringar med tak. Cykelparkeringar ska finnas både i innerstan, närförort och ytterförort och särskilt vid kollektivtrafikknutpunkter.
- Upplåta övervakad och trygg cykelparkering i stadens parkeringshus
- Ta fram bemannade cykelgarage med service (mot betalning) vid trafikknutpunkter
- Pröva att ha en ytterligare fil för omkörning, i mitten, på befintliga cykelleder där det idag är trångt.
- Ha cykelställ i två våningar på platser där det i dag är trångt.
- Satsa på utbildning i trafikvett i grund- och gymnasieskolan.
- Prioritera snöröjning också av cykelbanor.
- Synkronisera trafikljusen även för cyklister för att skapa så kallade gröna vågor.
- Se en generell upprustning av cykelbanor och åtgärder av beläggnings-skador och potthål, främst i ytterstaden.
- Gå igenom och tydliggör cykelvägar utifrån läsbarhet och användarvänlighet.
- Ha detektorer för cykel vid ljussignaler på motsvarande sätt som för bilar.
- Utforma trafikmiljön utifrån cyklisternas och andra trafikanters villkor.

² Till exempel Götgatsbacken, Fleminggatan och Kungsgatan.

³ Till exempel Tegelbacken, Skanstull, Pålsundsbacken, Västerbroplan och Brommaplan.

- Vidga och underlätta möjligheten att ta med cykeln i kollektivtrafiken.
- Låncykelsystemet bör utvidgas med stationer vid samtliga t-banestationer i hela staden.
- Att låncykelsystemet blir en del av kollektivtrafiken så man kan låna cykel via SL-kortet.

Vi hemställer

att kommunfullmäktige ställer sig bakom satsningen på bättre cykelmiljö i enlighet med motionen.

Stockholm den 23 maj 2011

Teres Lindberg

Karin Wanngård

Roger Mogert

Tomas Rudin